

OS TRABALLOS DE FIN DE CARREIRA DE T&I, UN TESOURO TERMINOLÓXICO INEXPLORADO

Iolanda Galanes
Universidade de Vigo

Resumo

En setembro do ano 2007 rematou o último prazo para que o alumnado de Tradución e Interpretación (plano de 1992) presentase o proxecto fin de carreira conducente ao título de licenciado en Tradución e Interpretación. Parécenos un momento adecuado para realizar balance sobre estes traballos que superan o medio milleiro, centrándonos especialmente, dada a nosa especialización, na análise dos repertorios terminográficos galegos elaborados neste marco académico.

O obxectivo do traballo é darlle visibilidade a estes traballos, así como inserilos no tratamento conxunto de toda a produción terminolóxica galega. Estes traballos resultan de difícil acceso e consulta e entendemos que son unha fonte de documentación importante na constitución do corpus da lingua tanto pola súa cantidade (máis de corenta volumes), tamén pola súa calidade e, sobre todo, polas temáticas novas que tratan. Interésannos igualmente por estar elaborados dende unha perspectiva terminolóxica traducional que insire a nosa lingua nun marco multilingüe internacional.

Palabras clave: Terminografía, Linguas de especialidade, tradución especializada.

Abstract

September 2007 was the deadline for receiving dissertations from the Translation & Interpretation degree students (1992 study plan) where the dissertation is an essential requisite to get the degree. Therefore, it seems like the right moment to assess the value of such dissertations. The author is specialised in terminology and so this paper will be analysing the Galician glossaries contained in the more than five hundred dissertations that were presented by the students.

The aim of this paper is to make such dissertations visible and to include them within a general management context of terminology production in the Galician language. These dissertations are hard to access and consult, and I

believe that they are an important source of documentation, not only from a quantitative (more than forty volumes) and a qualitative point of view, but also because they deal with new subject matters. The dissertations are also interesting because they have been done from a translation-terminology point of view, which bestows an international multilingual framework upon our language.

Key words: Terminography, Language for specific purposes, specialised translation

Introdución

Nun artigo anterior (Galanes: 2003) compilabamos a produción terminográfica que incluía o galego como lingua do traballo elaborada entre 1980 e 2003. Un dos datos máis salientábeis daquel e doutros estudos (por ex. Rodríguez Río, 2003) é a falta de difusión dunha produción terminográfica cada vez máis consolidada, ou máis exactamente, a falta de coñecemento desa produción por parte da comunidade potencialmente usuaria desas terminoloxías.

Aínda que dende aquela algunhas entidades comezaron a dar a coñecer parte dos seus produtos en formato electrónico a través da publicación en web, existen aínda traballos valiosos que son de difícil consulta. Referímonos aos proxectos fin de carreira da titulación de Tradución e Interpretación da Universidade de Vigo¹

Trátase de memorias que o estudantado ten que presentar no fin da carreira para adquirir o título de licenciado ou licenciada en Tradución e Interpretación. Estas memorias están elaboradas por alumnado universitario con formación, cando menos teórica, en Terminoloxía. Así mesmo, deben cumprir uns requisitos establecidos en regulamento interno da Facultade², de entre os que destacamos o feito de estaren dirixidos por un docente da titulación necesariamente e a esixencia de seren traballos defendidos en acto público de lectura, isto é, revisados por parte dun tribunal académico convocado para o efecto, o que, ao noso xuízo, revirte na súa calidade positivamente.

Estes proxectos permanecen na súa maior parte inéditos, salvo contadas excepcións³, e depositados na Biblioteca da Facultade de Filoloxía e Tradución⁴. O acceso á documentación está restrinxido á modalidade de consulta en sala, sendo preceptiva a sinatura dun documento no que o/a consultante se

---

1 A maior parte deles só se pode acceder por consulta en sala na Biblioteca da FFT da Universidade de Vigo.

2 Regulamento para o traballo de fin de carreira de Tradución e Interpretación, accesíbel en: <http://webs.uvigo.es/centros/fft/web/index.php> [consulta: 10/12/07].

3 Agás, publicación electrónica moi minoritaria, por exemplo dende a páxina do Seminario de Lingüística, accesíbel en <http://webs.uvigo.es/sli/recursos.html> ou na páxina do Departamento e Filoloxía Galega e Latina: <http://webs.uvigo.es/h03/webh03/obras.htm> [consulta: 10/12/07].

4 Un dos proxectos fin de carreira é precisamente unha base de datos dos traballos fin de carreira defendidos até 2002. Vázquez Castro, 2002.

compromete a utilizar a documentación exclusivamente para fins de investigación, a non reproducir o seu texto por ningún medio e a indicar a fonte e nome do autor/a no caso de citalo noutra obra.

A extinción do plano de estudos de Tradución e Interpretación de 1992 fechou este ano a posibilidade de que se presenten máis traballos destas características, cando menos polo momento, por iso parece adecuado facer balance deste recurso documental e indicar o seu potencial aproveitamento. Xa que logo, o obxectivo deste artigo é botar luz sobre estes proxectos, especialmente os que conteñen información terminográfica, por entendermos que se trata de fontes de documentación de calidade que deben ser reaproveitadas na constitución do corpus da lingua, na medida en que tratan temáticas novas, como veremos, e por estar elaboradas dende unha perspectiva traducional que insire a nosa lingua nun marco multilingüe internacional.

1. A terminoloxía nos Traballos de fin de carreira: breve caracterización da habilitación lingüística dos estudantado de T&I

Na Facultade de Filoloxía e Tradución da Universidade de Vigo, segundo datos do catálogo da súa biblioteca, presentáronse un total de 576 traballos de fin de carreira entre os anos 1996 e 2007. A implantación dun novo plano de estudos aprobado en 2001, que non esixe a presentación dun traballo de fin de carreira, preséntanos, polo momento, este conxunto de traballos depositados na biblioteca como un elenco pechado até a reforma da titulación⁵.

Estes traballos de fin de carreira estiveron tutelados por docentes de Tradución e Interpretación, a súa variedade temática está relacionada coa docencia e as liñas de investigación destes: tradución xurídica, tradución económica, tradución científica e técnica, tradución audiovisual, tradución literaria, informática para a tradución, interpretación, neoloxía, terminoloxía etc. Trátase de investigacións aplicadas que contan polo xeral cun estudo de campo.

Interésanos neste artigo estudar os traballos que conteñen información terminolóxica⁶. Tras unha consulta detallada do catálogo da biblioteca e dos exemplares depositados, seleccionamos co criterio de obra terminográfica ou terminolóxica 80 obras, o que supón o 13,86% do total de traballos presentados. Nesta selección incluímos as obras propiamente terminográficas que levan no seu título a palabra glosario, dicionario, léxico etc. e tamén as terminoloxías en tanto que auxiliares doutra tarefa central do proxecto fin de carreira (TFC), como poden ser os glosarios derivados da tradución dunha obra.

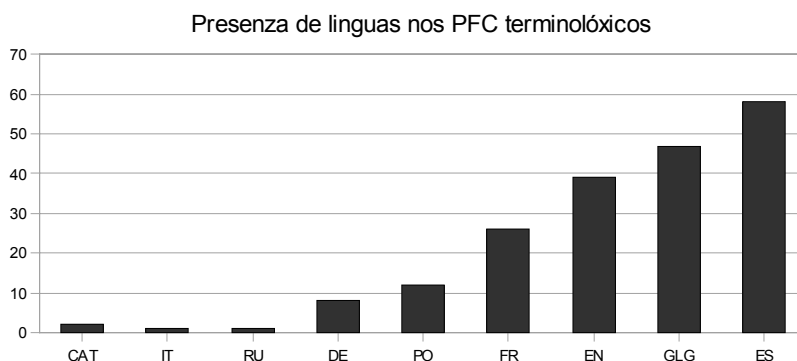
A formación lingüística na titulación xira en torno a 2 linguas A (castelán e galego), 2 linguas B (inglés e francés) e 2 linguas C (portugués e alemán).

---

5 Reforma en curso de acordo coa adaptación á Declaración de Boloña. O futuro grao de T&I, en proceso de deseño, prevé en principio a realización dun TFC, de acordo coa recomendación da ANECA (2004, p. 43).

6 Compilados e reproducidos parcialmente en Alonso Martínez, A. (2003).

As linguas B e A configuran as combinacións ofertadas ao alumnado que son segundo número de prazas, ordenadas de máis a menos prazas, 4 combinacións lingüísticas (inglés-español, inglés-galego, francés-español, francés-galego). Esta proporción e combinación de linguas está igualmente presente nos traballos terminolóxicos como podemos ver no gráfico seguinte:

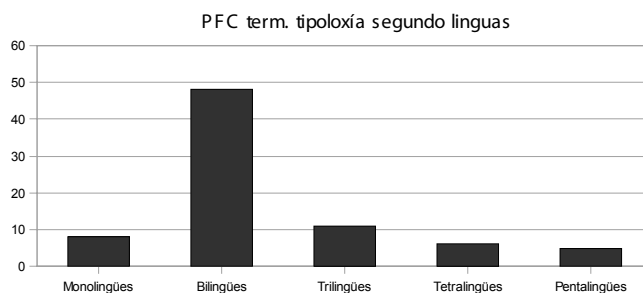

Fonte: elaboración propia

As linguas maioritarias nos TFC terminolóxicos son as linguas A da titulación español e galego con porcentaxes do 31 e do 25% respectivamente. A terceira e cuarta lingua con máis presenza son as linguas B da titulación: inglés e francés, presentes no 20 e no 13% dos traballos. Teñen unha presenza máis reducida as linguas C portugués e alemán (5,5 e 4%, respectivamente) e unha presenza case testemuñal outras linguas como o italiano, catalán ou o ruso.

A proporción de linguas é coherente co *numerus clausus* de matrícula en cada combinación lingüística, sendo máis numeroso o alumnado con lingua A español e con lingua B inglés. O que fai máis probábel o número de traballos nesta combinación lingüística.

Ofrecemos a seguir unha panorámica do formato dos TFC en canto a número de linguas, co fin de caracterizar estes repertorios:

Fonte: elaboración propia

Comprobamos así que a pauta maioritaria é a produción de repertorios bilingües, motivada ao noso xuízo, nalgunhas ocasións por se tratar dun produto terminográfico secundario, derivado por exemplo, da tradución dun texto concreto e tamén pola determinación que impón a escolla de combinación lingüística no momento de matrícula do alumnado no primeiro curso.

Afondando máis, presentamos igualmente o número de TFC terminolóxicos segundo combinacións lingüísticas de traballo nestes repertorios:

	Combinacións lingüísticas	Cantidade
Monolingües:	➤ Español:	4
	➤ Galego:	3
	➤ Francés:	1
Bilingües:	➤ Inglés-español:	13
	➤ Inglés- galego:	11
	➤ Francés-español:	8
	➤ Alemán-español:	5
	➤ Francés-galego:	3
	➤ Español-galego:	3
	➤ Portugués-español:	3
	➤ Portugués-galego:	1
	➤ Alemán-galego:	1
Trilingües:	➤ Francés-español-galego:	5
	➤ Inglés-español-galego:	4
	➤ Francés-inglés-español:	1
	➤ Inglés-galego-ruso:	1
Tetralingües:	➤ Inglés-español-galego-portugués	2
	➤ Inglés-español-galego-alemán:	1
	➤ Inglés-francés-galego-español	3
	➤ Francés-italiano-alemán-español:	1
Pentalingües:	➤ Inglés-español-galego-alemán-portugués	1
	➤ Francés-inglés-español-galego-portugués	2
	➤ Francés-español-galego-portugués-catalán	2

Fonte: elaboración propia

Destes datos tiramos unha serie de conclusións que quizais deberan terse en conta no deseño do futuro Grao en Tradución e Interpretación:

- As linguas de traballo nos repertorios monolingües son as linguas A e B, agás o inglés. Nótese que estes monolingües se cen-

tran principalmente na neoloxía, principalmente na adaptación e préstamos do inglés.

- No que se refire aos repertorios bilingües constatamos que:
  - o formato máis habitual é o repertorio bilingüe nomeadamente nas combinacións que contan con máis alumnado (inglés-español e inglés-galego)
  - elabóranse traballos bilingües tamén coas linguas C-A, aínda que en menor medida
  - existe produción de repertorios coa combinación das dúas linguas A español-galego, combinación que conta cunha pequena proporción de créditos nos planos de estudo de T&I, pero cun mercado de traballo consolidado
- Nos repertorios trilingües:
  - aséntase a combinación español-galego xunto cunha terceira lingua (B ou C)
  - escasean os traballos nos que se combinen as dúas linguas B
  - ausencia das linguas C
- Verbo dos tetralingües:
  - reafirmase o interese nas dúas linguas A en conxunto
  - escasean os traballos que combinan as dúas linguas B
  - o inglés figura na maior parte destes repertorios pola súa vocación de lingua científica internacional
- No que respecta aos pentalingües:
  - volven estar presentes en todos os traballos as dúas linguas A
  - na maior parte deles figuran as dúas linguas C portugués e alemán

En resumo, evidénciase a través desta análise que na titulación están a formarse profesionais maioritariamente capacitados en pares de linguas, pero que amosan un amplo coñecemento doutros idiomas, até o punto de manexar mesmo cinco linguas a efectos de documentación terminográfica. Ademais, emerxe como par de linguas a combinación castelán-galego presente de modo case sistemático en repertorios de 3 ou máis linguas e que, ademais, conta cun mercado propio⁷. Pola súa banda as linguas C alemán e portugués contan cunha representación semellante nos proxectos fin de carreira.

Con todo, non se nos escapa a escasa presenza de traballos monolingües nas linguas B ou C ou o reducido número de repertorios coas dúas linguas B presentes de modo simultáneo, o que, xunto co predominio de traducións directas (lingua B-A) e non inversas, poden ser indicio dunha menor preparación nas chamadas linguas estranxeiras.

---

⁷ Maioritario como combinación segundo datos da *Panorámica de la Edición del Libro en España*, vid. Galanes (2003, p. 283).

Doutra banda, e como reflexión a futuros, observamos que o repertorio de linguas da titulación ou de linguas de traballo non contemplan na actualidade mercados emerxentes como as linguas dos antigos países do leste, malia a que moitos dos nosos alumnos e alumnas realizan un ano de estudos neses países. Doutra banda, as memorias que inclúen linguas próximas coma o portugués non consideran o ámbito xurídico como temática, o que entendemos que sería positivo para o traballo dos tradutores xurados, que ademais non existen como figura profesional no país veciño e constitúe, xa que logo, unha posibilidade de mercado para os nosos egresados/as.

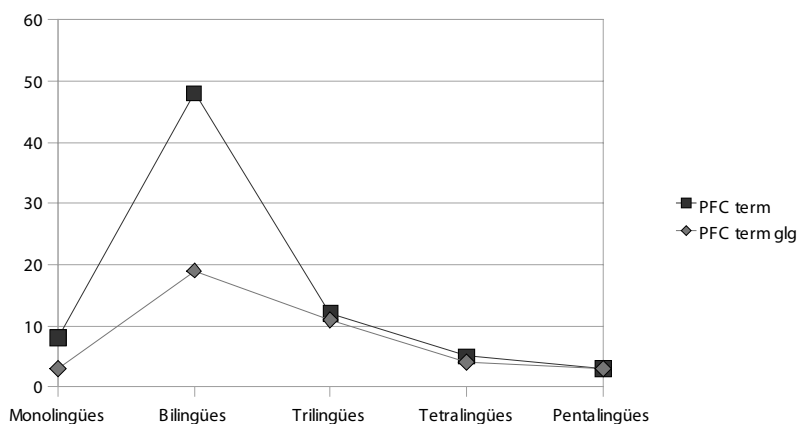
Por último, sorprende que linguas coma o catalán, lingua próxima en tanto que lingua científica en elaboración, non se teña case en conta no traballo terminográfico para o estudo de mecanismos de creación de neoloxismos ou de adaptación de préstamos cara ao galego.

2. Caracterización xeral dos TFC con terminoloxía en galego

Neste apartado prestamos atención aos TFC terminolóxicos que inclúen o galego como lingua de traballo por ser unha das nosas liñas de investigación con resultados contrastábeis con traballos anteriores.

2.1. Combinacións de linguas

Os traballos fin de carreira que conteñen o galego como lingua de traballo son un total de 43 proxectos que supoñen o 53, 75% dos TFC terminolóxicos. A súa presenza é máis probábel en repertorios nos que se manexan 3 ou máis linguas, como vemos no seguinte gráfico no que presentamos o contraste entre a tipoloxía por linguas dos TFC terminolóxicos (TFC term) en xeral e os TFC terminolóxicos que inclúen o galego como lingua de traballo (TFC term glg).

Fonte: elaboración propia

A presenza do galego nos traballos monolingües é semellante en cantidade aos das outras linguas, non así nos repertorios bilingües, nos que as obras que conteñen o galego supoñen aproximadamente o 40% deste tipo. No entanto, a súa presenza nos outros tipos é practicamente sistemática.

2.2. *Formato*

En canto á súa forma distinguimos aqueles traballos puramente terminográficos, daqueles nos que o glosario figura como apéndice a unha tradución. Os proxectos xerados con fin exclusivamente terminolóxicos constitúen o 65% destes proxectos e presentan polo xeral o traballo en fichas terminolóxicas. Pola súa banda, as obras nas que o glosario constitúe un apéndice están máis limitadas ao formato lista de palabras cunha das linguas e a súa equivalencia no outro idioma.

O modelo de ficha máis habitual ofrece a entrada, información gramatical, definición, contexto, variantes, sinónimos e equivalencia noutras linguas. As definicións están elaboradas as máis das veces polo propio alumnado e adoita ser de tipo terminolóxico, aínda que algúns traballos inclúen definicións enciclopédicas. No que respecta aos contextos, por regra xeral trátase de contextos reais tirados de obras científicas, por veces ofrécense tamén contextos reais en cada unha das linguas de traballo, sen se tratar necesariamente de textos traducidos, isto é, documéntase o termo en textos orixinais en cada unha das linguas para as que se ofrece unha denominación equivalente.

En boa parte destes glosarios inclúense variantes e sinónimos na ou nas linguas de traballo, especialmente no caso das siglas e outros procedementos e abreviación. O máis frecuente é presentar entradas e variantes relacionadas coas fichas de entrada nos índices finais e máis escasamente a través de reenvío en ficha.

No que se refire ás denominacións noutras linguas son unha referencia fundamental na maioría dos traballos, quizais por se tratar de ferramentas elaboradas para e por futuros tradutores profesionais.

A recuperación da información en cada unha das linguas realízase normalmente a través de índices para cada unha das combinacións con remisión á ficha terminolóxica correspondente. Noutros casos presentan índices bilingües con todas as combinacións posibles.

Unha tipoloxía diferente é a dos traballos elaborados a partir de córpora, especialmente os derivados dos proxectos do Seminario de Lingüística Informática (SLI), derivados do Corpus Lingüístico da Universidade de Vigo (CLUVI) e do Corpus Técnico do Galego (CTG), que inclúen contextos reais en varias linguas tirados de textos traducidos relacionados a través da metodoloxía de aliñación de textos. Os glosarios elaborados sobre córpora ofrecen valiosos testemuños de denominacións terminolóxicas en uso e, mesmo se parten de documentos traducidos, ou se a escolla dos termos que compoñen os repertorios se basea principalmente no criterio de frecuencia, constitúen, pola amplitude dos córpora de referencia, ferramentas de grande utilidade para os potenciais usuarios que son, sobre todo, profesionais da tradución e da interpretación.

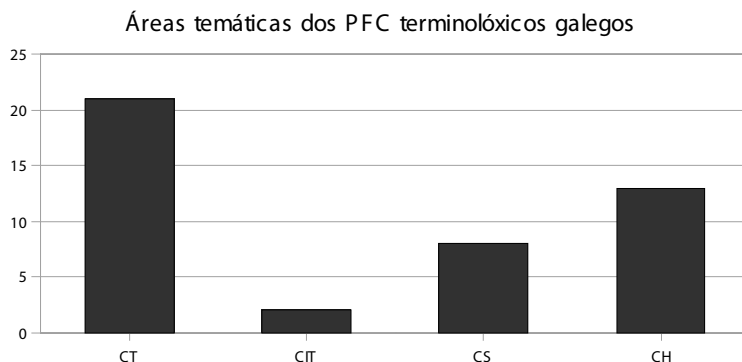
2.3. Grupos temáticos

Clasificamos os repertorios en canto á área de coñecemento conforme o Thesaurus da Unesco que distingue catro grandes grupos de áreas temáticas:

- Ciencias e Tecnoloxías (CT): constituída por ciencias da ciencia e da tecnoloxía, ciencias matemáticas, ciencias físicas e do espazo, ciencias da terra, ciencias do medio ambiente, ciencias da vida e tecnoloxía.
- Ciencias e Tecnoloxías Interdisciplinares (CTI), nas que se engloban: industria e oficios diversos, metroloxía, informática e educación.
- Ciencias Sociais (CS): ciencias políticas, dereito, ciencias económicas, ciencias do comportamento: psicoloxía, Administración, traballo e emprego, socioloxía, medio humano.
- Ciencias Humanas (CH) nas que figuran: cultura; historia e disciplinas auxiliares; filosofía, ética e relixión; artes; filoloxía; lecer; comunicación e información, bibliotecas e arquivos.

Esta clasificación establece 34 seccións, que se poden desglosar en submaterias. Trátase dunha clasificación xeral que pode ser detallada en subseccións, adaptándose así ás necesidades do fondo documental ao que se aplique. Con todo, somos conscientes de que as subáreas de coñecemento agrupadas nas denominadas ciencias e tecnoloxía interdisciplinares son inferiores en número ás dos outros grupos. De feito, non é infrecuente que se computen industria, oficios, metroloxía e informática entre as Ciencias e a Tecnoloxía e educación entre as Ciencias Sociais.

No seguinte gráfico presentamos a distribución temática dos TFC terminolóxicos galegos:

Fonte: elaboración propia

As porcentaxes de TFC terminolóxicos galegos (TFC term glg) en cada unha das grandes áreas son semellantes ás que presentabamos en Galanes (2003, p. 237) para o conxunto da terminoloxía galega xerada entre 1980-2003 e que imos denominar Terminoloxía glg, tendo en conta que daquela integráramos as ciencias e tecnoloxía interdisciplinares do modo que expuxemos *supra*.

Área temática	TFC term glg	Terminoloxía glg
Ciencias e Tecnoloxías	48%	55%
Ciencias e Tecnoloxías Interdisciplinares	5%	
Ciencias Sociais	18%	19%
Ciencias Humanas	30%	26%

A proporción por grandes áreas segue a mesma progresión apuntada para a terminoloxía galega xerada a partir da cooficialidade do galego. A novidade quizais son as temáticas específicas que se tratan nestes repertorios (TFC) que analizaremos en cada grupo de modo detallado no seguinte epígrafe.

3. Caracterización temática dos TFC con terminoloxía en galego

Aproveitamos a caracterización en grandes áreas temáticas que expuxemos anteriormente para realizar a nosa análise dos TFC con terminoloxía en galego, especialmente os que presentan formato de glosario.

3.1. Ciencias e Tecnoloxías (CT)

A maior parte dos proxectos desta área temática están centrados nas ciencias da vida, especialmente en Medicina. En concreto, contamos con 5 traballos elaborados a partir da tradución de textos científicos, normalmente en inglés con temáticas como anorexia nerviosa, a insuficiencia renal, un vademécum clínico inglés ou endocrinoloxía co formato lista de entradas nunha lingua e solución na outra e recuperación da información na outra lingua a través dun segundo índice. A partir do francés contamos con dous glosarios de xenética de aproximadamente 200 termos cada un que inclúen tamén denominacións en inglés e portugués. Estes últimos contan ademais con definicións.

Salientamos na subárea de botánica un glosario sobre macromorfoloxía dos cogumelos que conta con máis dunha centena de termos con definicións e árbore temática, con equivalencia en francés e español.

Na subárea de Botánica elaborouse un glosario de líquens, algas e plantas medicinais con entradas extraídas dunha guía de plantas publicada en lingua galega. Neste TFC ofrécese as equivalencias noutras linguas: español, alemán, inglés e portugués.

No que respecta á Farmacoloxía presentáronse dous TFC con denominacións en inglés e galego, elaboradas un deles a partir da tradución dunha

lista de substancias e métodos prohibidos e o outro como tradución dun glosario especializado en inglés.

No campo da vulgarización científica inscribíense dous traballos elaborados o primeiro deles no estudo da neoloxía da versión galega do *Correo da Unesco* e un segundo a partir da tradución dun texto alemán.

Son numerosos os TFC centrados en mecánica, as subáreas de coñecemento tratadas son:

- O automobilismo, cun glosario francés-galego-español sobre mecánica do automóbil, outro sobre innovacións automobilísticas francés-galego con máis de medio milleiro de entradas e definición e un terceiro castelán-galego elaborado a partir dunha encarga real de tradución do manual técnico da ITV.
- A mecánica dun barco pesqueiro cun glosario galego-inglés.
- A pesca, cun glosario sobre as artes e aparellos de pesca tradicional con árbore conceptual, definición en galego e equivalencias en inglés, francés e español. E un segundo glosario elaborado a partir da tradución ao galego dun manual inglés de pesca comercial.
- A manutención e o almacenamento é obxecto de atención de dous TFC a partir dun proxecto da Rede Panlatina de Terminoloxía⁸ sobre este tema. Trátase dun glosario de voces galegas con definición e a súas equivalencias en inglés, español, francés e portugués.
- As artes gráficas, a maquinaria e a encadernación, nun glosario trilingüe inglés-español-galego que foi publicado pola Área de Normalización Lingüística desta universidade.

3.2. *Ciencias e Tecnoloxías Interdisciplinares (CTI)*

As subáreas de coñecemento (CTI) obxecto de atención nos TFC son a informática, en concreto un glosario de Internet (accesíbel dende a páxina do SLI), e a educación viaria.

O glosario sobre educación viaria é un repertorio pentalingüe (francés, galego, portugués, español e catalán) que ofrece non só as denominacións, senón tamén as definicións en cada unha destas linguas, nun modelo de ficha de xestión terminolóxica multilingüe inusitado neste tipo de traballos, tendo en conta que se trata dun traballo de autoría individual.

3.3. *Ciencias Sociais (CS)*

Elaboráronse proxectos fin de carreira nas subáreas de dereito, economía e socioloxía. Contrasta a relativa escaseza de repertorios xurídicos e econó-

---

⁸ Para máis información consúltese REALITER, http://dttil.unilat.org/realiter_spip/

micos, con respecto a outras áreas, tendo en conta que no 2º ciclo o alumnado conta con varias materias de tradución especializada nestas áreas.

Na subárea de dereito rexistramos dous proxectos de ámbito xurídico xeral un deles centrado no vocabulario (francés-galego) e outro na fraseoloxía. Este último pentalingüe está accesíbel igualmente dende a páxina do SLI. A documentación da Unión Europea centra a atención de dous TFC, un sobre a rendibilidade das bases de datos terminolóxicas a partir do estudo dunha centena de termos e outro sobre o glosario do Tratado que establece unha constitución europea, realizado a partir da versión orixinal francesa e que recolle as denominacións noutras linguas (español, portugués, galego, catalán) que se utilizan para os mesmos conceptos nas traducións oficiais deste tratado. Conta ademais con definicións de tipo enciclopédico.

Na subárea de economía elaboráronse TFC sobre bolsa, o comercio internacional, negocios e un glosario de tipo xeral elaborado a partir do proxecto do CLUVI e a súa sección DEGA con textos económicos castelán-galego. O TFC sobre comercio internacional ten como orixe un proxecto da Rede Panlatina de Terminoloxía inédito, ofrece definicións e equivalencias en inglés, francés, portugués e español.

A terceira das áreas Socioloxía trátase nun TFC vinculado ao proxecto de investigación CLUVI que reviste especialmente importancia por se tratar dunha temática que até o momento non fora obxecto de investigación terminolóxica en galego mais tamén polo volume de entradas (786). Este glosario ofrece para cada termo unha definición tirada dun dicionario ou glosario existente en calquera das linguas de traballo e contextos traducionais deses termos nas distintas versións do *Correo da Unesco*. Ofrece ademais árbore conceptual e indicación temática de cada unha das subáreas.

3.4. Ciencias Humanas (CH)

Os repertorios terminolóxicos desta área de coñecemento céntranse maioritariamente nas artes e a na música. Tamén se rexistran noutras áreas como o cine ou a hostalaría.

Os repertorios dedicados á música realízanse na combinación inglés-galego, agás o léxico da gaita que inclúe tamén o español. Contamos cun repertorio musical xenérico, outro sobre terminoloxía pianística e dous máis relacionados con Galicia: un sobre música tradicional e outro sobre a gaita.

O máis salientábel deste último é o feito de estar editado exclusivamente en formato dixital.

Os TFC dedicados ás artes tratan conceptos pictóricos na combinación inglés-galego e tamén arquitectónicos. En concreto, elaboráronse dous proxectos un sobre arquitectura románica e gótica na mesma combinación e un segundo sobre arquitectura medieval (relixiosa e militar) tetralingüe cun formato de ficha que recolle definicións en cada unha das linguas de traballo (inglés, español, galego e portugués).

Dos proxectos dedicados á hostalaría, tres deles tratan sobre gastronomía na combinación francés-galego-español, algún deles a propósito da tradución francesa dunha guía gastronómica galega. O terceiro dos traballos é un glosario sobre enoloxía, en concreto, sobre os viños do Ribeiro na combinación español-galego.

Especial mención merece o TFC dedicado á terminoloxía do cine que recolle máis de 500 entradas terminolóxicas sobre este tema en cinco linguas (galego, portugués, español, inglés e francés). As definicións elabóranse en galego e español e ofrécese a equivalencia e contextos no resto das linguas que se tratan. Recolle ademais sinónimos e variantes. Para a recuperación da información presenta un único índice no que figuran os termos en todos os idiomas ordenados alfabeticamente, no canto de optar por un índice por cada lingua.

4. Conclusións

Os proxectos fin de carreira son unha fonte de documentación para a terminoloxía importante que debe terse en conta a efectos de publicación e elaboración de terminoloxías.

O seu interese derivase non só da perspectiva traducional que internacionaliza a nosa lingua e tamén a nosa cultura como acontece cos glosarios sobre temática galega (léxico da gaita, glosario de métodos e artes de pesca tradicional, por ex.) mais tamén do feito de tratar temáticas antes non abordadas (socioloxía, seguridade vial, por ex.).

Doutra banda, sería recomendábel a publicación de repertorios sobre temáticas amplamente implantadas na actividade económica do país, como é caso da pesca ou do automóbil, en tanto que ferramentas para a normalización lingüística de sectores de actividade propios.

Polo demais, a maior parte destes repertorios teñen como destinatario o ou os tradutores profesionais, mais tamén poderían ser de interese para outros colectivos como é o caso dos guías turísticos, en concreto nos repertorios sobre artes.

A análise sobre as linguas de traballos debe levarnos necesariamente a unha reflexión sobre a formación lingüística dos licenciados en tradución e interpretación, potenciando a futuros as combinacións que máis mercado profesional teñan. Na mesma liña sorprende a escasa presenza do portugués como fonte de documentación terminográfica, tendo en conta que se trata da lingua xeneticamente máis próxima ao galego.

Por último, debéra potenciarse a difusión destes repertorios cunha maior utilización do soporte electrónico e coa publicación do conxunto de traballos terminolóxicos nun web especializado de modo que toda a comunidade universitaria, ou do sistema universitario galego poida acceder ás terminoloxías xeradas na súa lingua propia.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

- ALONSO MARTÍNEZ, A. 2003. *Base de datos dixital de glosarios terminolóxicos*. Vigo: Facultade de Filoloxía e Tradución. Tráballo fin de carreira inédito, 2003.
- ANECA 2004. *Libro branco. Título de grado en Traducción e Interpretación*. Madrid: Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación, 2004. Accesíbel en: http://www.aneca.es/activin/docs/libroblanco_traduc_def.pdf [consulta: 10/12/07].
- GALANES SANTOS, I. 2003. "A terminoloxía en Galicia". En MONTEAGUDO e BOUZADA (coords.) *O proceso de normalización do idioma galego (1980-2000)*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega, 2003, pp. 229-279.
- RODRÍGUEZ RÍO, X. 2003. "Os traballos terminográficos galegos vistos polos seus potenciais usuarios". En CORREIA, M. (coord). 2003. *Terminoloxía e indústrias da lingua. Actas do VII Simpósio Iberoamericano de Terminoloxía*. Lisboa: ILTEC, pp. 881-900.
- VÁZQUEZ CASTRO, V. 2002. *Base de datos dos traballos fin de carreira de Traducción e interpretación da Facultade de Filoloxía e Traducción da Universidade de Vigo*. Vigo: Facultade de Filoloxía e Tradución. Tráballo fin de carreira inédito, 2002.